

האוניברסיטה הפתוחה

גרפיטי: אמנות רחוב כאמירה התבוננות צילומית ברחובות ברלין של האמן דרור מעיין

גרפיטי: אמנות רחוב בברלין כאמירה התבוננות צילומית ברחובות ברלין של האמן דרור מעיין

יוחאי רוזן

דרור מעיין הוא אמן מגוון שעוסק בתחומי יצירה שונים כגון רישום, ציור בשמן, והדפס בטכניקות שונות. את דרכו התחיל כצלם, בהמשך עסק גם בצורפות ובשנים האחרונות, הרבה בזכות המצלמה הדיגיטאלית, הוא חזר שוב לצלם. לפני מספר שנים הגיע דרור לעיר ברלין בחיפוש אחר מרכז אורבאני תוסס ומעניין ונכבש בקסמה של העיר. הוא קיבל סטודיו והחל ליצור בהשראת העיר סדרות בטכניקות שונות. בתערוכה זאת מבחר צילומים המתמקדים באמנות הקיר (הגרפיטי) המיוחדת של ברלין. החלק הראשון של מאמר זה יעסוק ברקע ההיסטורי והתרבותי של אמנות הגרפיטי והחלק השני יוקדש להתבוננות המיוחדת של דרור מעיין בתופעה זו.

הגרפיטי

המושג גרפיטי מקורו בשורש היווני "לכתוב" והוא מתייחס לסימנים, על-פי רוב טקסט, שאותם משאירים אנשים על קירות ומשטחים ציבוריים בניגוד לחוק. יש הרואים באמנות ציורי המערות את ראשיתו של הגרפיטי, אך למעשה שרבוט על קירות במובנו המודרני, החל כנראה רק בתקופה הרומית. הגרפיטי היא צורת ביטוי השמורה בדרך כלל לבודדים או לקבוצות שוליים המבקשים הכרה. כותבי הגרפיטי אינם משתמשים בדרך כלל במברשות וצבע מטעמים פרקטיים ומעדיפים אמצעים המאפשרים להם שרבוט מהיר, כגון תרסיסי צבע. למעשה שפת הגרפיטי איננה מוגבלת משום בחינה: היא יכולה להופיע כמעט על פני כל משטח, בכל טכניקה שעולה על הדעת ולהעביר מסרים קלילים והומוריסטיים, אך גם פליליים בעליל. כאשר נעשה שימוש בגרפיטי בידי קבוצות שוליים חברתיות, הוא משמש לעיתים קרובות כקוד קשה לפענוח המיועד להעברת מסרים בין חברי הקבוצה. אחד הז'אנרים הבולטים של הגרפיטי הוא זה הפוליטי המשמש בידי קבוצות שונות כאמצעי מחאה כנגד החלטות של גופי שלטון שונים, סוג זה נפוץ מאוד גם בארץ ועל כך יורחב בהמשך. רבים מאיתנו מזהים את הגרפיטי עם ציורי הקיר